

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับพ.ศ. 2568)
หลักสูตรการทอผ้าไหมลายสร้อยจ้อย จำนวน 40 ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอปราสาท

ความเป็นมา

จากแนวทางการดำเนินงานโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรม ฝึกอาชีพให้ประชาชนระดับฐานรากที่อาศัยอยู่ในระดับตำบล ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย พลาด ขาด โอกาสให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้หลักสูตรการพัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอาชีพได้รับความรู้สามารถนำไป ประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังเน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานใน การพัฒนา (Area – based Development) ใช้หลักสูตรอาชีพเป็นฐาน (Career – Based Education) ในหลักสูตร ๕ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านเกษตรกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านพาณิชย์ กรรมและบริการ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ และหลักสูตร กลุ่มอาชีพและเฉพาะทาง ตลอดจนเน้นหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ up – skill re – skill และ new – skill ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอปราสาท ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาอาชีพในชุมชน จึงได้จัดทำหลักสูตรการทอผ้าไหมลายสร้อยจ้อยขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และตอบสนองความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้กับตนเอง และครอบครัว เป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงต่อไป

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการทอผ้าไหมลายสร้อยจ้อย สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันหรือประกอบอาชีพได้

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา จำนวน 40 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน 13 ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน 27 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียน	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
1	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าไหมลายสร้อยสร้อย	1.สรุปสาระสำคัญของความเป็นมา 2. อธิบายและเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างของกระบวนการผลิตและรูปแบบการผลิตผ้าไหม 3. อธิบายความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมได้	1. ประวัติความเป็นมา 2. กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าไหม 3. ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม	1.ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ 2.ผู้เรียนและวิทยากรร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ	5 ชม.	-	5 ชม.
2	1.การเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบ 2.การฟอกไหม 3.การทอไหมและการแกว่งไหม	1. อธิบายขั้นตอนของการเตรียมเส้นไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมได้ 2. อธิบายและเลือกเส้นไหมให้เหมาะสมกับการทอผ้าไหมแต่ละประเภทได้ 3. อธิบายส่วนประกอบและวัตถุดิบที่ใช้สำหรับทอผ้าไหมได้ 4. อธิบายวัตถุประสงค์ของการฟอกไหมได้ 5. สามารถบอกวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับฟอกไหมได้	1. ขั้นตอนในการเตรียมเส้นไหมสำหรับการทอ 2. การเลือกเส้นไหม 3. วัตถุดิบและส่วนประกอบ 4. วัตถุประสงค์ของการฟอกไหม 5. วัสดุและอุปกรณ์ของการฟอกไหม 6.ขั้นตอนการฟอก ข้อควรระวังในการฟอกไหม 7. จุดประสงค์ของการการทอไหมและการแกว่งไหม 8. วัสดุและอุปกรณ์	1.วิทยากรสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ	2 ชม.	3 ชม.	5 ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียน	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		6. อธิบายขั้นตอนการฟอกไหมได้ อธิบายข้อควรระวังเกี่ยวกับการฟอกไหมได้ 7. อธิบายวัตถุประสงค์ของการทักไหมและการแกว่งไหมได้ 8. สามารถบอกวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับทักไหมและการแกว่งไหมได้ 9. อธิบายขั้นตอนการทักไหมและการแกว่งไหมได้ 10. อธิบายข้อควรระวังเกี่ยวกับการทักไหมและการแกว่งไหมได้	วิธีการการทักไหมและการแกว่งไหม 9. ข้อควรระวังในการทักไหมและการแกว่งไหม				
3	1.การเตรียมเส้นไหมพุ่งและไหมยืน 2.การคันเส้นไหม 3.การมัดหมี่	1. อธิบายขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมพุ่งและไหมยืนได้ 2. สามารถออกแบบลวดลายสำหรับการทอผ้าไหมได้ 3. อธิบายเกี่ยวกับการร้อยหลอดเล็กได้ 4. อธิบายวัตถุประสงค์ของการคันไหมได้ 5. สามารถบอกวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับคันไหมได้ 6. อธิบายวิธีการและขั้นตอนการคันไหมได้	1. ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมพุ่งและไหมยืน 2. การออกแบบลวดลาย 3.การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง 4. จุดประสงค์ของการคันไหม 5. วัสดุและอุปกรณ์ 6. วิธีการคันไหม 7. ข้อควรระวังในการคันไหม 8. วิธีการมัด/ขั้นตอน/การย้อมสี	1.วิทยากรสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ	2 ชม.	3 ชม.	5 ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		7. อธิบายข้อควรระวังเกี่ยวกับการค้นไหมได้ 8. สามารถบอกวัสดุเกี่ยวกับการมัดหมี่ได้ 9. สามารถบอกวิธีการมัด/ขั้นตอนและการย้อมสีไหมได้ 10. อธิบายข้อควรระวังเกี่ยวกับการมัดหมี่ได้ 11. อธิบายหลักการตรวจสอบความถูกต้องของลวดลายได้	9. ข้อควรระวังในการมัด 10. การตรวจสอบความถูกต้องของลวดลาย				
4	1.การม้วน/ปั่นไหม 2.การกรอเส้นด้ายไหมย่น/ไหมพุ่ง 3.การเก็บและถักตะกรอ	1. อธิบายจุดประสงค์ของการม้วน/ปั่นได้ 2. สามารถบอกวัสดุและอุปกรณ์เกี่ยวกับการม้วน/ปั่นไหมได้ 3. อธิบายวิธีการ/ขั้นตอนการม้วน/ปั่นไหมได้ 4. อธิบายข้อควรระวังเกี่ยวกับการม้วน/ปั่นไหม อธิบายจุดประสงค์ของการกรอเส้นไหมย่น /ไหมพุ่งได้ 5. สามารถบอกวัสดุและอุปกรณ์เกี่ยวกับการกรอเส้นไหมได้ 6. อธิบายวิธีการ/ขั้นตอนการกรอเส้นไหมได้	1. จุดประสงค์ของการม้วน/ปั่นไหม 2. วัสดุและอุปกรณ์ 3. วิธีการม้วน/ปั่นไหม 1. ข้อควรระวังในการม้วน/ปั่นไหม 5. จุดประสงค์ของการกรอ 6. วัสดุและอุปกรณ์ 7. วิธี/ขั้นตอนการกรอ 8. ข้อควรระวังในการกรอไหม 9. จุดประสงค์ของการเก็บและถักตะกรอ 10. วัสดุและอุปกรณ์ 11. วิธี/ขั้นตอนการเก็บตะกรอ	1.วิทยากรสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ	2 ชม.	3 ชม.	5 ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการ เรียน	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		7. อธิบายข้อควรระวัง เกี่ยวกับการกรอเส้นไหม ได้ไหมได้ 8. อธิบายจุดประสงค์ ของการเก็บตะกรอได้ 9. สามารถบอกวัสดุและ อุปกรณ์เกี่ยวกับการเก็บ ตะกรอได้ 10. อธิบายวิธีการ/ ขั้นตอนการเก็บตะกรอ ได้ 11. อธิบายข้อควรระวัง เกี่ยวกับการเก็บตะกรอ	12. ข้อควรระวังใน การเก็บตะกรอ				
5	1.การทอผ้าไหม ลายสร้อย	1.อธิบายขั้นตอนของ การทอเป็นผืนผ้าได้ 2.เตรียมกี่ก่อนทอผ้าไหม ได้ถูกต้องและเหมาะสม 3.นำหลอดเส้นไหมพุ่งใส่ กระสวยได้ถูกต้อง 4.เหยียบตะกรอสำหรับ การทอผ้าไหมได้ 5. พุ่งกระสวยขณะทอ ผ้าไหมได้ถูกต้องและ เหมาะสม 6.จัดหลอดลายและแต่งริม ขอบผ้าขณะทอได้ ถูกต้องและเหมาะสม 7.กระแทกฟืมในขณะที่ทอ ได้ถูกต้องและเหมาะสม	1.ขั้นตอนการทอ 2. การเตรียมกี่ 3.การนำหลอดพุ่งใส่ กระสวย 4.การเหยียบตะกรอ 5.การพุ่งกระสวย 6.การจัดหลอดลายและ แต่งริมขอบผ้า 7.การกระแทกฟืม 8.การชิงหน้าผ้าให้ตึง 9.การต่อเส้นไหมยืน และเส้นไหมพุ่งเมื่อเส้น ไหมขาด 10.การปรับและปล่อย เส้นไหมยืน 11.การหวีเส้นยืนขณะ ทอ	1.วิทยากรสาธิตและให้ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้ เกิดความชำนาญ	-	15 ชม.	15 ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียน	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		8.ชี้ingหน้าผ้าในขณะที่ทอให้ต่งได้พอเหมาะ 9.ต่อเส้นไหมยืนและเส้นไหมพุ่งเมื่อเส้นไหมยืนและไหมพุ่งขาดขณะทอได้ถูกต้องและเหมาะสม 10.ปรับและปล่อยเส้นไหมยืนขณะทอได้เหมาะสม 11.หวีเส้นไหมยืนได้เหมาะสม 12.เก็บกึ่งเมื่อต้องการหยุดพักการทอได้ถูกต้องและเหมาะสม	12.การเก็บกึ่งเมื่อหยุดพักการทอ				
6	1.การตลาดและการบริหารจัดการ การส่งเสริมการผลิต-จำหน่าย การขายออนไลน์.	1.เพื่อให้ผู้เรียนกำหนดราคาขายได้	1.การคิดต้นทุนการทอผ้าไหม	1.วิทยากรสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ	2 ชม.	3 ชม.	5 ชม.
รวม					13ชม.	27ชม.	40ชม.

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร/ใบความรู้ /แผ่นพับ เรื่องการทอผ้าไหมลายสร้อย
2. เว็บไซต์ ที่มาของช่างประปา
3. ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติ
2. การตรวจชิ้นงาน/ผลงาน

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรสามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกเสรีที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักหลักสูตร

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 (ข้อ9) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นางกานต์สินี ขบวนดี)

งานการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นางสาววรรณิดา ยอดเสาศี)

กลุ่มจัดการเรียนรู้

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางอรสา สุภารี)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอปราสาท

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....

หลักสูตร.....การทอผ้าไหมลายสร้อยสร้อย.....จำนวน.....40.....ชั่วโมง

ระหว่างวันที่.....เวลาเรียน.....น.

สถานที่จัดการเรียน.....

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่..... เวลา.....น.	1. ประวัติความเป็นมา 2. กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าไหม 3. ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม	1.ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ 2.ผู้เรียนและวิทยาการร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ	- ภาคทฤษฎี.....ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ.....ชั่วโมง
วันที่..... เวลา.....น.	1. ขั้นตอนในการเตรียมเส้นไหมสำหรับการทอ 2. การเลือกเส้นไหม 3. วัตถุประสงค์และส่วนประกอบ 4. วัตถุประสงค์ของการฟอกไหม 5. วัสดุและอุปกรณ์ของการฟอกไหม 6.ขั้นตอนการฟอก ข้อควรระวังในการฟอกไหม 7. จุดประสงค์ของการการกักไหมและการแกว่งไหม 8. วัสดุและอุปกรณ์ 9. วิธีการการกักไหมและการแกว่งไหม ข้อควรระวังในการกักไหมและการแกว่งไหม	1.วิทยาการสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ	- ภาคทฤษฎี.....ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ.....ชั่วโมง
วันที่..... เวลา.....น.	1. ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมพุ่งและไหมยืน 2. การออกแบบลวดลาย 3.การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง 4. จุดประสงค์ของการคันไหม 5. วัสดุและอุปกรณ์ 6. วิธีการคันไหม 7. ข้อควรระวังในการคันไหม	1.วิทยาการสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ	- ภาคทฤษฎี.....ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ.....ชั่วโมง

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
	8. วิธีการมัด/ขั้นตอน/การย้อมสี 9. ข้อควรระวังในการมัด 10. การตรวจสอบความถูกต้องของ ลวดลาย		
วันที่..... เวลา.....น.	1. จุดประสงค์ของการม้วน/ปั่นไหม 2. วัสดุและอุปกรณ์ 3. วิธีการม้วน/ปั่นไหม 4. ข้อควรระวังในการม้วน/ปั่นไหม 5. จุดประสงค์ของการกรอ 6. วัสดุและอุปกรณ์ 7. วิธี/ขั้นตอนการกรอ 8. ข้อควรระวังในการกรอไหม 9. จุดประสงค์ของการเก็บและถักตะกรอ 10. วัสดุและอุปกรณ์ 11. วิธี/ขั้นตอนการเก็บตะกรอ 12. ข้อควรระวังในการเก็บตะกรอ	1. วิทยากรสาธิตและให้ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิด ความชำนาญ	- ภาคทฤษฎี.....ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ.....ชั่วโมง
วันที่..... เวลา.....น.	1. ขั้นตอนการทอ 2. การเตรียมกี่ 3. การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย 4. การเหยียบตะกอ 5. การพุ่งกระสวย 6. การจัดลวดลายและแต่งริมขอบผ้า 7. การกระแทกฟืม 8. การชิงหน้าผ้าให้ตึง 9. การต่อเส้นไหมยืนและเส้นไหมพุ่งเมื่อเส้น ไหมขาด 10. การปรับและปล่อยเส้นไหมยืน 11. การหวีเส้นยืนขณะทอ 12. การเก็บกี่เมื่อหยุดพักการทอ	1. วิทยากรสาธิตและให้ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิด ความชำนาญ	- ภาคทฤษฎี.....ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ.....ชั่วโมง

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่..... เวลา.....น.	1.การคิดค้นต้นทุนการทอผ้าไหม	1.วิทยากรสาธิตและให้ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิด ความชำนาญ	- ภาคทฤษฎี.....ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ.....ชั่วโมง

ลงชื่อ.....ครู.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....วิทยากร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

